

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Жарлығымен Қазақстан Халық Кеңесінің 126 адамнан тұратын алғашқы құрамы ресми түрде бекітілді. Барлық 126 орын заң бойынша өзара тең үш бағытқа бөлінген: 42 өкіл – этномәдени бірлестіктерден; 42 өкіл – ірі қоғамдық ұйымдар, кәсіподақтар мен үкіметтік емес сектордан; 42 өкіл – өңірлік мәслихаттар мен жергілікті қоғамдық кеңестерден. Қазақстан Халық Кеңесінің өкілеттік мерзімі: Кеңес мүшелері 4 жылға бекітілді және олар өз қызметін таза қоғамдық негізде атқарады. Кеше Астана Қазақстан Халық Кеңесінің бірінші сессиясы өз жұмысын бастады.

№113
(5011)
Бейсенбі
24 қыркүйек
2026 жыл

ASTANA

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ГАЗЕТ

А Қ С Н А М Ы

1990 ЖЫЛҒЫ 13 ҚАЗАННАН БАСТАП ШЫҒАДЫ

ЖОЛ-КӨЛІК ЖҮКТЕМЕСІ ЖЕҢІЛДЕЙДІ

Елордада көлік саны көбейіп барады. Бүгінгі таңда 471 мың көлік тіркелген. Күн сайын қалаға шамамен 150 мың көлік кіріп-шығады. Бұл қала ішіндегі жол-көлік желісін дамытудың жаңа тәсілін талап етуде. Осындай орасан жүктемені жеңілдету үшін бірыңғай оператор ретінде Жол қозғалысын басқару орталығы жұмыс істейтін болды.

АСТАНА – ҮЗДІКТЕР ҚАТАРЫНДА

Қазақстанның екі ірі қаласы – Астана мен Алматы Oxford Economics ұйымының Global Cities Index 2026 рейтингінде әлемнің үздік 300 қаласының қатарына кірді.

Зерттеу қорытындысына сәйкес, Алматы 265-орынға тұрақта-са, Астана 281-орынды иеленді. Осы көрсеткішпен қос мегаполис рейтингтің алғашқы үштен бір бөлігіне енді. Қазақстандық қалалар әсіресе адами капитал бағыты бойынша жоғары нәтиже көрсетті. Бұл санатта Алматы әлем бойынша 66-орынды, ал Астана 98-орынды иеленді. Аталған көрсеткішті есептеу кезінде халықтың білім және біліктілік деңгейі, еңбек нарығының жағдайы, кадрлық әлеует, сондай-ақ қаланың мамандарды тарту және ұстап қалу мүмкіндігі ескеріледі. Ал экономикалық көрсеткіш бойынша Астана 264-орынға шықса, Алматы 288-орынға орналасқан. Global Cities Index қалаларды бес негізгі бағыт бойынша бағалайды. Олардың қатарында экономика, адами капитал, өмір сүру сапасы, экологиялық жағдай және басқару жүйесі бар.

ЛУДОМАНИЯ ИПІРІМІНЕН ШЫҒАР ЖОЛ БАР МА?

5-БЕТ | МӘСЕЛЕ

ЕҢБЕК КҮНІНЕ АРНАЛҒАН

Менің жетістігім – Менің нәтижем

веломаусымының жабылуы

26 қыркүйек
2026 жыл

09:00
Басталуы

25 км
Қашықтық

700 адам
Қатысушылар саны

Маршрут:
Старт – айналыс велосипедімен
Басы (Қосым бағыты бойынша):
Финиш – Ішкік (Түркі)
Тұрғын алабы: «Жасыл белдеу»
сабағы

Қатысу үшін алдын ала тіркелу қажет.
Тіркелу 22 қыркүйек күні сағат 09:00-де
reg.elordasport.kz сайында басталады.

ҚАРТТАР – БІЗДІҢ ҚАЗЫНАМЫЗ

Астанада Халықаралық Қарттар күніне арналған іс-шаралар өтіп жатыр.

Кеше Нұра ауданының «Белсенді ұзақ өмір сүру орталығы» мекемесінің ұйымдастыруымен зейнеткерлер арасында «Шәкәрім шалқарынан сусында» атты күзгі зияткерлік сайысы және скандинавиялық жүрістен эстафета өтті.

Ал Алматы ауданында зейнеткерлер арасында қол күресінен командалық жарыс ұйымдастырылды. Барлық іс-шараларға қатысушыларға «Белсенді ұзақ өмір сүру орталығы» мекемесі атынан жүлделер мен дипломдар табысталды. Сондай-ақ астаналық көрермендер «Елорда» халықтық ардагерлер хорының концертін тамашалады. Есіл ауданының зейнеткерлері «Қарттар – біздің қазынамыз» атауымен флешмоб өткізді.

Елордада Қарттар күніне орайластырылған мерекелік іс-шаралар күн сайын өткізіліп келеді.

АҚОРДА

ПРЕЗИДЕНТ НАҚТЫ МІНДЕТТЕР ЖҮКТЕДІ

Президент, Қауіпсіздік Кеңесінің Төрағасы Қасым-Жомарт Тоқаев дербес мемлекеттік орган ретінде құрылған Қауіпсіздік Кеңесі Аппаратының алғашқы кеңесін өткізді.

Мемлекет басшысы Аппараттың жаңа мәртебесін мемлекеттік институттарды реформалау үдерісімен сабақтастыра қарастыру қажет екенін атап өтті. Әлемдік ахуал жедел құбылып жатқан кезеңде Қауіпсіздік Кеңесі аса маңызды мәселелер бойынша нақты әрі жан-жақты сараланған шешімдер қабылдайтын орталыққа айналуға тиіс.

Қасым-Жомарт Тоқаев қазіргі сын-қатерлердің сипаты едәуір өзгергеніне назар аударды. Осы орайда киберқауіпсіздікті қамтамасыз етуге және жасанды интеллектіні қолдануға баса мән берілді. Қауіпсіздік Кеңесінің Төрағасы алдағы уақытта өзектілігі арта түсетін ақпарат, технология, азық-түлік, су және энергетика қауіпсіздігі мәселелеріне ерекше тоқталды.

Президент аталған салалардағы басымдықтарды белгілеп, «Заң мен тәртіп» қағидатын негізгі бағдар ретінде атады.

Кеңес қорытындысы бойынша Аппаратқа бірқатар нақты міндеттер жүктелді. Қазақстанның ұлттық мүддесін, егемендігі мен тұрақтылығын қорғау Қауіпсіздік Кеңесі жұмысының тиімділігін айқындайтын басты өлшем болуға тиіс.

ҚАЗАҚСТАН ХАЛЫҚ КЕҢЕСІНІҢ ТӨРАҒАСЫ САЙЛАНДЫ

Президент Қасым-Жомарт Тоқаев Қазақстан Халық Кеңесінің бірінші сессиясында сөз сөйледі. Мемлекет басшысы Қазақстан Халық Кеңесінің Төрағасы лауазымына Ерлан Қошановтың кандидатурасын ұсынды.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Қазақстан Халық Кеңесінің Төрағасы лауазымына Ерлан Қошановтың кандидатурасын ұсынды. «Бұл – конституция-

Кеңесі Төрағасы ретінде табысты жұмыс істеп, қоғамдық келісімді нығайтуға мол үлес қосатынына күмәнім жоқ. Сондықтан Ерлан Жақанұлы Қошановтың кандидатура-

озық ойлы азаматтардың келуіне жол ашылды. Ел мүддесі үшін адал қызмет ету – зор мәртебе әрі қастерлі парыз. Осы орайда, Сіздерге – Халық Кеңесінің әрбір мүшесіне ерек-

лық мәртебесі бар, беделді лауазым. Сондықтан бұл лауазымға елге белгілі, халықпен биліктің арасында дәнекер болатын азамат келуге тиіс деп санаймын. Осының бәрін ескере отырып, мен Ерлан Жақанұлы Қошановтың кандидатурасын ұсынамын. Бұл азаматты бәріміз жақсы білесіздер, жауапкершілігі жоғары, білікті, тәжірибесі мол тұлға. Ол мемлекеттік қызмет жүйесінде ұзақ жыл еңбек етті, бұл жұмысты абыроймен атқарды. Мәжіліс Төрағасы ретінде ауқымды реформаларды іске асыруға белсене атсалысты. Енді Халық

сына мұқият назар аударып, қолдайсыздар деп сенемін» деді Қасым-Жомарт Тоқаев. Сонымен қатар Президент консультативтік мекемеге кәсіби білігі жоғары мамандар, абырой-беделі зор, нағыз отаншыл азаматтар мүше болғанын айтты. «Олардың қатарында жұртшылыққа белгілі тәжірибелі тұлғалар, мемлекет және қоғам қайраткерлері, кәсіпкерлер мен көптеген белсенді азаматтар бар. Құрылтайдың алғашқы отырысында айтып өткенімдей, ауқымды реформалардың арқасында мемлекеттік басқару ісіне жаңа, жасампаз,

ше жауапкершілік жүктеліп отыр. Сіздер ел игілігі үшін табанды еңбек етіп, мемлекеттігімізді нығайтуға зор үлес қосасыздар деп сенемін. Ырысты ынтымағымызды, қоғамдық келісімді күшейту үшін белсенді түрде еңбек етесіздер деп ойлаймын» деді Мемлекет басшысы. Президент Қазақстан Халық Кеңесінің алдында тұрған міндеттерге ертең алғашқы сессияның негізгі отырысында кеңірек тоқталады. Дауыс беру қорытындысы бойынша Ерлан Қошанов Қазақстан Халық Кеңесінің Төрағасы болып сайланды.

ҮКІМЕТ

ҮКІМЕТ БАСШЫСЫ КЕҢЕС ӨТКІЗДІ

Премьер-министр Олжас Бектенов Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Үкіметтің кеңейтілген отырысында қолданыстағы зауыттарды жаңғырту және жаңа төртінші мұнай өңдеу зауытын салу жөнінде берген тапсырмаларының орындалу барысы қаралған кеңес өткізді.

«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ басқарма төрағасы Асхат Хасенов жұмыс істеп тұрған МӨЗ-дерді кеңейту жұмыстарының ағымдағы жай-күйі мен мерзімдері туралы баяндады. 2030 жылға қарай Шымкент мұнай өңдеу зауытының қуатын жылына 6 млн тоннадан 12 млн тоннаға дейін, ал Павлодар мұнай-химия зауытының қуатын 2031 жылға қарай 6 млн тоннадан 9 млн тоннаға дейін арттыру жоспарланып отыр. Атырау мұнай өңдеу зауытында тиімділікті арттыру жобасы жүзеге асырылуда; 2027 жылы аяқталуы жоспарланған жоба аясында зауыттың өндірістік қуаты 5,5 млн тоннадан 6,1 млн тоннаға дейін ұлғаяды.

Одан бөлек, Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту аясында «Кеңқияқ – Атырау» және «Кеңқияқ – Құмкөл» магистральдық мұнай құбырларының, «Текесу» стансасының өткізу қабілетін кеңейту, сондай-ақ қуаттылығы жылына 3,5 млн тоннаға дейін жететін «Шымкент – Алматы» мұнай өнімдері желісін салу қарастырылған.

Жалпы, жұмыс істеп тұрған үш МӨЗ-ді кеңейту жобаларын жүзеге асыру олардың жиынтық қуатын жылына 17,5 млн-нан 28,8 млн тоннаға дейін арттыруға мүмкіндік береді.

Энергетика вице-министрі Қайырхан Тұтқышбаев төртінші МӨЗ салу мәселесі пысықталып жатқаны туралы баяндады. Энергетика министрлігінің мәліметінше, ұзақ мерзімді пер-

спективада елдің мұнай өңдеу қуаттылығына деген қажеттілік жылына 40 млн тоннаға жетуі мүмкін.

Премьер-министр жыл соңына дейін төртінші мұнай өңдеу зауытын салу мәселесі бойынша кешенді бағалауды аяқтап, оның оңтайлы қуатын, конфигурациясын, шикізат базасын, орналасу орнын және экономикалық моделін айқындай отырып, түпкілікті шешімдер қабылдауды тапсырды.

Кеңеске қатысушыларға орта және ұзақмерзімді перспективада ішкі нарықтың қажеттіліктерін қамтамасыз ету мақсатында саланың өндірістік әлеуетін арттыру бойынша бірқатар тапсырма берілді. Жауапты мемлекеттік органдар мен мүдделі ұйымдарға мұнай өңдеу қуаттарын кеңейту жоба-

ларын тұрақты бақылауда ұстау, мерзімдердің кешіктірілуіне жол бермеу және нысандардың уақтылы іске қосылуын қамтамасыз ету тапсырылды. Мұнай өнімдеріне ішкі сұраныстың артуын ескере отырып, мұнай өңдеуді одан әрі тереңдетуге ерекше назар аударылды.

«Мұнай өңдеу қуатының артуы ішкі нарықтағы ЖЖМ бағасының тартымдылығымен тікелей байланысты. Қазіргі жағдайда Қазақстанда бензин мен дизель отынының бағасы көршілес елдермен салыстырғанда екі есе төмен болғандықтан, мұнай өңдеу саласына инвестиция салу экономикалық тұрғыдан тиімсіз. Сондықтан нарықты ырықтандыруды белсенді түрде жалғастыру қажет. Бұл – экономикалық қауіпсіздік мәселесі» деп атап өтті Олжас Бектенов.

КЕЗЕҢ-КЕЗЕҢІМЕН КӨБЕЙТІЛЕДІ

Ішкі істер министрінің орынбасары Игорь Лепеха Үкімет отырысында құқық қорғау органдарына патрульдік полицейлер, учаскелік полиция инспекторлары мен кәмелетке толмағандар ісі жөніндегі инспекторлар жетіспейтінін айтты.

Бұл ретте патрульдік полицияның қатарына кемінде 10 мың маман қажет. Игорь Лепеха бұл бөлімшелердің барлығы жергілікті бюджет есебінен қаржыландырылатынын түсін-

дірді. Ішкі істер министрлігі әкімдіктермен бірге олардың санын кезең-кезеңімен көбейту мүмкіндігін пысықтап жатыр. «Президент Әкімшілігі мақұлдап, Үкімет қолдаса, келесі жылдан

бастап штатты кезең-кезеңімен арттыру мәселесін қолға аламыз» деді ол. Жалпы алғанда жергілікті әкімшілік полиция қызметкерлерінің жалпы тапшылығы 20 мыңнан асады.

ЖҰМЫССЫЗ МӘРТЕБЕСІН БЕРУ ТӘРТІБІ ӨЗГЕРЕДІ

Еңбек министрлігі таратқан ресми ақпарат бойынша, 1 қазаннан бастап жұмыс іздеген адамға лайықты жұмыс табу кезеңі 2 күннен 13 күнге дейін ұзартылады.

Осы уақыт ішінде: мансап орталығының мамандары азаматтың білімі, еңбек өтілі мен дағдыларын жан-жақты қарай-

ды; түйіндемеге сай келетін бос жұмыс орындарын ұсынады және қажет болса, жұмыс берушілермен байланысады; егер

қолайлы жұмыс 13 күнге жетпей табылса, мерзімнің аяқталуын күтудің қажеті жоқ, жұмысқа бірден орнала алады.

ЖОЛ-КӨЛІК ЖЕЛІСІ ҚАРҚЫНДЫ ДАМУДА

Елордада 471 мың көлік құралы тіркелген. Жыл сайын олардың саны 25-30 мыңға артып келеді. Сонымен қатар қалаға қатынап жүретін көліктер саны да жоғары деңгейде сақталып отыр. Күн сайын қалаға шамамен 150 мың автокөлік кіріп-шығады. Бұл туралы Астана қаласының әкімі Жеңіс Қасымбек әлеуметтік желідегі парақшасында жариялады.

Елорда әкімі көше-жол желісіне артып келе жатқан жүктемесін ескере отырып, көлік жүйесін дамытудың кешенді бағдарламасы іске асырылып жатқанын жеткізді. Бірыңғай оператор болып Жол қозғалысын басқару орталығы айқындалды, ол көлік қозғалысын, бағдаршамдардың жұмысын, тұрақтар кеңістігін, көліктерді эвакуациялауды және көліктік жоспарлауды үйлестіреді.

– Сол сияқты Presight компаниясымен бірлесіп, бейнебақылау инфрақұрылымы жаңартылды. Smart City жобасы аясында, биыл жол қозғалысының ережелері бұзылғанын тіркейтін 1 200-ден астам кешен жұмыс істейді. 60 мыңнан астам бейнекамера қаланың Ахуалдық орталығына интеграцияланған. Сондай-ақ жасанды интеллект негізінде видеосараптаманың 35 түрі енгізілді. Құқық бұзушылықтың жаңа түрлерін есепке алу биыл сәуір айында басталды, – деді әкім.

Ол сонымен қатар қоғамдық көлікті дамыту жұмысы жүріп жатқанын, қазіргі уақытта Bus Lane арнайы автобус жолақтары 146 шақырымға жетіп, өткен жылмен салыстырғанда 6,6%-ға артқанын атап өтті.

– Соңғы бірнеше жылда автобус парктеріндегі жылжымалы құрам саны 60%-ға артты (1 200 автобустан 1 900 автобуска дейін). Биыл тағы 80 автобус сатып алынды. Келесі жылы – 350. Tarlan Astana жеңіл рельсті көлік жүйесі дамуына қарай оны автобус маршруттарымен және көлік-логистикалық тораптармен интеграциялау жүзеге асырылатын болады. 2030

ИННОВАЦИЯСЫ ОЗЫҚ ЕЛОРДА

Астана Дүниежүзілік зияткерлік меншік ұйымы (ДЗМҰ) тағайындаған «ДЗМҰ-ның Инновациялар қаласы – 2026» халықаралық сыйлығының 15 финалисі қатарына енді.

Дүниежүзілік зияткерлік меншік ұйымының (WIPO) ресми сайты берген мәліметтерге сәйкес премия инновациялық және креативті экожүйені дамытып отырған қалаларды қолдауға бағытталған. Іріктеуді халықаралық тәуелсіз қазылар алқасы қалалар ұсынған бастамалар мен оларды іске асыру жоспарлары негізінде жүргізді.

Конкурсқа әлемнің әртүрлі елдерінен түрлі ауқымдағы қалалар өтінім берді. Конкурстық іріктеу қорытындысы бойынша Астанамен қатар финалистер қатарына Бельгия, Қытай, Үндістан, Иордания, Марокко, Филиппин, Португалия, Ресей Федерациясы, Таиланд және Ұлыбритания қалалары енді.

Жеңімпаздар 2026 жылғы 12 қазанда Женева қаласындағы ДЗМҰ штаб-пәтерінде өтетін салтанатты рәсімде жарияланады. Іс-шара БҰҰ-ның мәрлер форумының алтыншы отырысы аясында өтеді.

Астанада №61 «Шолпан» балабақшасында мектепке дейінгі жастағы тәрбиеленушілерді еңбекке баулу, табиғатты қорғауға үйрету және экологиялық мәдениетін қалыптастыру мақсатында «Кішкентай бағбандар» атты жылыжай өнімдерін жинау іс-шарасы өтті.

КІШКЕНТАЙ БАҒБАНДАР

Іс-шара барысында бүлдіршіндер жаз айларында өз қолдарымен күтіп-баптаған жылыжайдағы көкөністердің өнімін жинауға қатысты. Балалар өсімдіктердің қалай өсіп, өнім беретінін өз тәжірибелері арқылы көріп, еңбектің нәтижесін сезінді. Әр бала өз еңбегінің жемісін жинап, қуанышын тәрбиешілерімен және достарымен бөлісті.

Шараның танымдық бөлімінде тәрбиешілер балаларға өсімдіктердің өсу кезеңдері, оларды суару, күтіп-баптау және өсімдіктердің адам өміріндегі пайдасы туралы түсінік берді. Балалар өздерін

қызықтырған сұрақтарын қойып, өсімдіктерге ұқыпты қараудың маңызын талқылады.

«Біздің ойымызша, осындай тәжірибелік жобалар мектепке дейінгі жастағы балалардың бойында еңбекқорлық, жауапкершілік, ұқыптылық және табиғатқа деген сүйіспеншілік сияқты маңызды қасиеттерді қалыптастыруға ықпал етеді. Баланың өз қолымен өсірген өнімін жинауы – оның еңбегінің нәтижесін көруге мүмкіндік беретін тәрбиелік мәні зор тәжірибе» деді Ecolab жобасының балабақшадағы жүзеге асуына жауапты тәрбиеші Гүлнара Ешкенова.

ӘЛЕМДІК ДОДАДА БАҚ СЫНАЙДЫ

Астанадағы колледж студенттері «WorldSkills Shanghai 2026» халықаралық чемпионатында Қазақстан намысын қорғайды. Халықаралық кәсіби шеберлік додасына елордадан төрт қатысушы төрт құзыреттілік бойынша бақ сынайды.

«WEB-технологиялар» құзыреттілігі бойынша – Астана қаласы әкімдігінің «ASTANA POLYTECHNIC жоғары колледжі» ШЖҚ МКК студенті Мұхаметжан Ағыбай, «Мехатроника» құзыреттілігі бойынша аталған колледждің студенті Нұрлан Рамазан, «Наубайхана ісі» құзыреттілігі бойынша – Астана қаласы әкімдігінің «Технологиялық колледжі» ШЖҚ МКК студенті Мағи Нұрай Жардемханқызы, «Сән технологиясы» құзыреттілігі бойынша осы колледждің студенті Кадикен Жанерке Айдоосқызы әлемдік білім сайысына қатысады. Чемпионат барысында қатысушылар өздерінің кәсіби білімін, практикалық дағдыларын және заманауи технологияларды меңгеру деңгейін халықаралық сарапшылар алдында көрсетеді.

Астана қаласының атынан халықаралық чемпионатқа 8 сарапшы да қатысады. Олар «Мехатроника», «WEB-технологиялар», «ІТ желілік жүйелерін басқару», «Графикалық дизайн технологиясы», «Наубайхана ісі», «Қабырға және еден қаптау», «Сантехника және жылыту» және «Шаштараз ісі» құзыреттіліктері бойынша сарапшылық жұмыс жүргізеді.

WorldSkills қозғалысы – жастардың жұмысшы мамандықтарға қызығушылығын арттырып, кәсіби шеберлігін шыңдауға мүмкіндік беретін халықаралық алаң. Мұндай чемпионаттар студенттердің тәжірибелік дағдыларын жетілдіріп қана қоймай, отандық техникалық және кәсіптік білім беру жүйесінің халықаралық кәсіби стандарттармен сабақтастығын нығайтуға ықпал етеді.

БЕЙНЕКАМЕРАМЕН БАҚЫЛАУ КҮШЕЙТІЛДІ

Астанада қалалық бейнебақылау жүйесін кеңейту жұмыстары жалғасуда. Бейнекамералар «Елді мекендерді бейнебақылау жүйелерімен жаппай қамту» жобасы аясында Астана қаласы әкімдігі мен Полиция департаментінің бірлескен жұмысы нәтижесінде орнатылуда.

Бүгінде елорданың түрлі аудандарында 240 мыңнан астам бейнекамера жұмыс істейді. Оның 63 мыңнан астамы Полиция департаментінің Жедел басқару орталығына интеграцияланған. Мұнда тәулік бойы қаланың ахуалына мониторинг жүргізіледі.

Бейнебақылау жүйесін пайда-

лану полиция қызметкерлеріне оқиғалардың мән-жайын дер кезінде анықтауға, құқық бұзушылыққа қатысы бар адамдардың орналасқан жерін белгілеуге және заңға қайшы әрекеттерді тіркеуге мүмкіндік береді.

Бейнекамералар қалалық инфрақұрылымның түрлі нысандарын

ӘЛЕУМЕТТІК МӘСЕЛЕЛЕР – БАСТЫ НАЗАРДА

Астанада ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды әлеуметтендіру, сондай-ақ кәмелетке толмағандар мен жастар арасындағы суицидтің алдын алу шаралары талқыланды.

Мәселелер Астана қаласы әкімдігінің жанындағы Әйелдер істері және отбасылық-демографиялық саясат жөніндегі комиссияның отырысында қаралды. Жиынға Астана қаласы әкімінің орынбасары Талғат Рахманберді төрағалық етті.

Алғашқы мәселе бойынша Астана қаласы Білім басқармасы басшысының орынбасары Маржангүл Қайырбаева елордада 23 мыңнан астам ерекше білім беру қажеттіліктері бар бала тұратынын айтты. Оның ішінде 3 жасқа дейінгі 1 417, 3-6 жастағы 6 407 және 6-18 жастағы 15 283 бала бар.

Оларға арнайы психологиялық-педагогикалық қолдау көрсетіледі. Психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияның қорытындысына сәйкес, 5 800 балаға жеке түзету бағдарламалары әзірленген. Өткен оқу жылында оң динамика көрсеткен 480 бала арнайы психологиялық-педагогикалық қолдау есебінен шығарылған.

Қала мектептерінде 414 арнайы педагог пен 776 педагог-ассистент жұмыс істейді. Соңғы екі жылда инклюзияны қолдау кабинеттерінің саны 28-ге артып, 85-ке жеткен.

Сонымен қатар арнайы білім беру ұйымдарының саны соңғы бес жылда 18-ден 21-ге дейін өскен. Қазір елордада үш арнайы мектеп, үш арнайы мектепке дейінгі ұйым және екі оңалту орталығы жұмыс істейді.

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың кәсіби білім алуы мен жұмыспен қамтылуына да назар аударылған. Биыл алғаш рет колледжде зияткерлік даму ерекшеліктері бар 20 студент наубайшы және кондитер бағыттары бойынша оқуын аяқтаған. Тағы 10 студент тігін ісі бойынша білім алған.

Қосымша білім беру жүйесінде Астананың алты ауданындағы 11 ұйымда 296 бала бейімделген спорт, музыка, хореография, өнер, шығармашылық және басқа да бағыттары бойынша білім алып жүр.

Талқылау барысында Комиссия мүшелері жүйелі шешімді қажет ететін бірқатар мәселеге де тоқталды. Атап айтқанда, түзету көмегінің қолжетімділігі, түзету және инклюзияны қолдау кабинеттерінің жеткіліктілігі, сондай-ақ білім беру ұйымдарындағы инклюзивті орта қажетті мамандармен және тиісті жағдайлармен қаншалықты қамтамасыз етілгені сөз болды.

Сонымен қатар ерекше білім беру қажеттіліктері бар жасөспірімдердің білім алуын жалғастыруы және болашақ мамандығын тандауы мәселесіне назар аударылды. Осыған байланысты бейіндік басқармалармен бірлесіп, мүгедектігі бар жоғары сынып оқушылары мен талапкерлерге кәсіби бағдар беру жұмысына талдау жүргізу ұсынылды. Бұл рет-

те олардың таңдаған мамандықтары елордадағы кадрларға деген нақты сұраныспен және кейінгі жұмысқа орналасу мүмкіндігімен салыстырылмақ.

Бұдан бөлек, ерекше білім беру қажеттіліктері бар талапкерлердің колледждер мен жоғары оқу орындарына түсу шарттарын республикалық деңгейде қайта қарау мәселесі көтерілді. Атап айтқанда, талапкерлердің ерекшеліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып, ҰБТ-ны шекті талап ретінде қолдану мәселесін пысықтау ұсынылды.

Комиссия отырысында әлеуметтік сала ұйымдарында ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істейтін логопед, дефектолог және басқа да мамандардың мәртебесі де сөз болды. Олардың атқаратын жұмысының сипаты мен маңызын ескере отырып, кәсіби мәртебесін жетілдіру және әлеуметтік қолдау шараларын күшейту мүмкіндігін қарастыру ұсынылды.

Отырыста кәмелетке толмағандар арасындағы суицидтің алдын алу шаралары да қаралды.

Астана қаласы қоғамдық денсаулық сақтау басқармасының басшысы Айнұр Төлеуованың айтуынша, елордада жасөспірімдерге психологиялық және психиатриялық көмек көрсетудің бірнеше деңгейлі жүйесі қалыптасқан.

Қалалық психикалық ден-

саулық орталығында балалар психиатрларының алты амбулаториялық қабылдау учаскесі, сондай-ақ 20 орындық күндізгі және 25 орындық тәулік бойы стационар жұмыс істейді. Бұдан бөлек, қауіп тобындағы балаларға «жасыл дәліз» алгоритмі арқылы шұғыл көмек көрсетіледі.

Айнұр Төлеуова суицидтің алдын алуда қауіп тобындағы балаларды ерте анықтап, оларға көрсетілетін психологиялық және психиатриялық көмектің үздіксіздігін қамтамасыз етудің маңызын атап өтті.

Ал Астана қаласы Полиция департаменті ювеналды полиция бөлімінің бастығы Әлия Жүсіпова жасөспірімдер арасындағы суицид пен буллингтің алдын алуды тек полиция қызметкерлеріне жүктеуге болмайтынын айтты.

Оның пікірінше, бұл бағытта ата-ана, мектеп, психолог және мемлекеттік органдардың бірлескен жұмысы маңызды. Сондай-ақ бала тәрбиесінде ата-ана мен мектеп арасындағы жауапкершіліктің бір-біріне ауысуы мәселесіне назар аударып, балалардың эмоционалдық жағдайына дер кезінде көңіл бөрудің маңызын атап өтті.

Комиссия отырысында балалардың қауіпсіз ортасын қалыптастыру, олардың әлеуетін дамыту және қоғамға толыққанды араласуына жағдай жасау үшін мемлекеттік органдар мен қоғамдық ұйымдардың өзара іс-қимылын күшейту қажеттігі айтылды.

Нұрдәулет КӘКІШ

ЖҰМЫС ОРЫНДАРЫ ЖӘРМЕҢКЕСІ

Астанада тұрғындарға жұмысқа орналасу мүмкіндіктері мен әлеуметтік және еңбек мәселелері бойынша кеңес беру мақсатында бос жұмыс орындары жәрмеңкесі және Ашық есік күні өтті.

Іс-шараға Еңбек инспекциясы, Әлеуметтік қорғау департаменті, Білім басқармасы, Денсаулық сақтау басқармасы, Дене шынықтыру және Спорт басқармасы, Тұрғын үй басқармасы, Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры және Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының өкілдері қатысты.

Жәрмеңкеге келген қала тұрғындары өздерін толғандырған мәселелер бойынша мамандардан тікелей кеңес алды. Атап айтқанда, азаматтар бос жұмыс орындары туралы ақпарат алып, жұмысқа орналасу тәртібі, еңбек шартын

жағдай жасалатынын айтады.

«Бүгінгі іс-шараның басты мақсаты – тұрғындарға жұмысқа орналасуға нақты мүмкіндік беру және әлеуметтік-еңбек мәселелері бойынша қажетті ақпаратты бір жерден ұсыну. Жұмыс іздеп жүрген азаматтар өздеріне сәйкес бос жұмыс орындарымен танысып қана қоймай, еңбек қатынастары, әлеуметтік төлемдер, медициналық сақтандыру және басқа да мемлекеттік қолдау шаралары бойынша мамандардан кеңес алды.

Жалпы, жыл басынан бері іс-шараға барлығы 453 жұмыс

жасау, еңбек құқықтары мен міндеттері, әлеуметтік төлемдер мен мемлекеттік қолдау шаралары жөнінде сұрақтарын қойды.

Сонымен қатар тұрғындарға мүгедектікті белгілеу және әлеуметтік қорғау, білім алу, медициналық қызметтерді алу, спорттық үйірмелер мен секцияларға қатысу, тұрғын үй мәселелері, міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесі және әлеуметтік сақтандыру бойынша түсіндіру жұмыстары жүргізілді.

Ұйымдастырушылар мұндай шаралардың жұмыс іздеп жүрген азаматтар үшін жұмыс берушілер ұсынатын бос орындармен танысып, өз мамандығына сәйкес жұмыс табуға және қажетті кеңес алуға

беруші қатысып, 2 821 жұмыс іздеуші қамтылды. Тұрғындарға ұсынылған бос жұмыс орындарының жалпы саны 3 665-ті құрады. Нәтижесінде көптеген азамат тұрақты жұмысқа орналастырылып және әлеуметтік жұмыс орындарына жолданды.

Сондықтан біз тұрғындарға өз құқықтарын мен мүмкіндіктерін түсіндіріп, жұмысқа орналасу жолында қолдау көрсетуге дайынбыз. Басты мақсатымыз – азаматтардың тұрақты жұмыспен қамтылуына ықпал етіп, оларға қажетті мемлекеттік қызметтер мен қолдау шаралары туралы толық ақпарат жеткізу» деді Сарыарқа және Байқоңыр аудандары Мансап орталығының директоры Бағила Орынбетова.

ҚОҒАМДЫҚ КЕҢЕСТЕ ҚАРАЛДЫ

Астана қалалық Қоғамдық кеңесінің кезекті отырысы өтіп, күн тәртібінде 8 мәселе қаралды. Жиында кеңес мүшелері басқармалар өкілдерінің осы мәселелер бойынша жасаған баяндамасын тыңдап, сұрақтар қойды және кеңестің комиссия төрағасы Юсуп Келигов жобалар туралы қорытынды шешімді оқыды.

Райхан РАХМЕТОВА

Отырыста алдымен Астананың қала маңы аймағының мөлшері мен шекараларын белгілеу, қала маңы аймағына қосылған жерді пайдалану қағидалары мен режимін бекіту, «Астананың және республикалық маңызы бар қалалардың қала маңы аймағына қосылған жерді пайдалану қағидалары мен режимін бекіту туралы» ҚР Үкіметінің 2003 жылғы 18 желтоқсандағы № 1269 қаулысына өзгерістер енгізу жайы сөз болды. Бұл мәселе туралы Астана қаласының Саулет, қала құрылысы және жер қатынастары басқармасы басшысының міндетін атқа-

рушы Бақтияр Илиясов баяндама жасады.

Одан әрі «Астана қаласында үй жануарларын ұстаудың және серуендетудің қағидаларын бекіту туралы» қалалық мәслихаттың 2025 жылғы 14 ақпандағы №272/34-VIII шешіміне өзгерістер енгізу, «Астана қаласының орманды саябақ аймағының шекарасын белгілеу туралы» ҚР Үкіметінің 2026 жылғы 2 наурыздағы №137 қаулысына өзгеріс енгізу, «Астана қаласында жануарларды аулау, уақытша ұстау және жансыздандыру қағидаларын бекіту туралы» қала мәслихатының 2022 жылғы 30 қыркүйектегі №238/32-VII шешіміне өзгерістер мен толықтырулар енгізу жайы талқыланды. Мәселе бойынша Астана

қаласының Қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалану басқармасы басшысының орынбасары Медет Есенбекұлының баяндамасы тыңдалды. Осы ретте қоғамдық кеңес мүшелері қаладағы кейбір аудандар мен тұрғын алаптарда бос жүретін қаңғыбас иттердің адамдарға қауіп тудыруы, иесі бар иттердің де вакцина алуы, ауру жұқтырмауына байланысты сұрақтар қойды. Басқарма өкілдерінің

айтуынша, бұл жағдай тұрақты бақылауда. Қазіргі таңда иесіз иттерді аулау бойынша қалада 8 бригада жұмыс істейді. Жылдың соңына дейін оның қатары тағы 5 бригадаға көбейеді. Олар айына 300-400 иттерді ұстап, иттерге вакцина салып, қауіпсіз ортада ұстайтын арнайы орындарға өткізеді.

Күн тәртібіндегі келесі маңызды мәселе – елордада мүгедектігі жоқ адамдарды меди-

циналық көрсетілімдер бойынша есту аппараттарымен қамтамасыз ету туралы Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы басшысының бірінші орынбасары Айдын Ашимханов баяндады.

– Есту қабілетінің бұзылуы бойынша мүгедектігі бар елордалық азаматтар қажетті техникалық оңалту құралдарымен әлеуметтік қорғау органдары арқылы қамтамасыз етілді. Сонымен қатар созылмалы есту

қабілеті төмендеген, бірақ мүгедектік тобы берілмеген азаматтар саны тегін есту протезімен қамтамасыз ету жүйесінен тыс қалып отыр. Ұсынып отырған шешім жобасы осы құқықтық олқылықты жоюға және мұқтаж елорда тұрғындарын жергілікті бюджет қаражаты есебінен әлеуметтік қолдауға бағытталған, – деді спикер. Соңында отырысқа қатысушылар «Астана қаласының Құрметті азаматы» атағын беру жайына тоқталды.

Астана қаласы Қоғамдық кеңесінің азаматтық қоғамның әлеуметтік саясат саласындағы мүдделерін білдіру жөніндегі комиссиясы барлық жобаларды қарап, олардың қолданыстағы ҚР заңнамасына қайшы келмейтінін нақтылады. Жобалардың бәрі нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес келеді. Осыған орай кеңес мүшелері аталған шешімдер жобаларын қолдады және оларды Астана қаласы мәслихатының сессиясында қарауға және қабылдауға ұсынды.

Олжас
ЖОЛДЫБАЙ

Бұл жолға біреулер бір реттік қызық үшін барып шыға алмай қалса, кейбіреулер оңай жерден мол пайда табуды көздеп, құрыққа ілінеді екен. Әлеуметтік бағыттағы мәселелерді зерттеуші психолог Ғайша Әбілдина, лудомания жазылуы қиын психологиялық дерт деп санайды. Психологтың байыптауынша, ойынқұмарлықтың салдарымен емес, алдын алумен айналысу қажет.

– Лудомания – бұл адамның физикалық, психологиялық, қаржылық немесе әлеуметтік әл-ауқатына теріс әсер еткеніне қарамастан, құмар ойындарға құштарлық қай кезеңде де бәсеңдемеген. Одан адам өз-өзін алып шықпаса, басқа ешкім көмектесе алмайтыны айқын. Дегенмен, дерт екен деп адамдарды құрымда қалдырғанша, қайта қоғамдық ортаға тартып, мейлінше қалыпты тіршілікке бейімдеу керек. Кейбір адам басы тасқа тиіп рационалды түрде қояды. Бірақ мұндай жандар 30-40% деңгейінде ғана. Ал құмар ойынға, картаға, оңай ақшаға бой ұрғандарды қисық жолдан қайтару өте қиын. Сондықтан ақпарат құралдары, әлеуметтік желі арқылы лудоманияның кереғар жақтарын талдап, түсіндіре беру керек. Сонда қоғамды аталған дерттен барынша сақтауға болады, – дейді психолог.

ОЙЫНҚҰМАРЛЫҚ
ДЕС БЕРМЕЙ ТҰР

Туризм және спорт министрлігі мен Денсаулық сақтау министрлігінің деректеріне зер салсақ, елде шамамен 440 мыңға дейін адам құмар ойындардың жетегінде жүр. Оның ішінде математикалық модельдеу арқылы нақты ауыр тәуелділікпен лудоманияға шалдыққандар саны шамамен 36 000 адам деп есептелген. Ал 2023-2026 жылдардағы ресми медициналық есепте «динамикалық бақылау» бойынша бұл диагнозбен небәрі 8-9 адам ғана тіркеліпті. Бұл азаматтардың анонимді түрде емделуді қалайтынын және ресми есепке тұрудан қашатынын көрсетеді. Жаңа заңнамалық өзгерістер аясында енгізілген eGov mobile арқылы қазақстандықтар құмар ойыннан өз еркімен бас тарта алады. Кейінгі екі жыл ішінде 457,4 мыңнан астам адам өзін құмар ойындардан 6 айдан 10 жылға дейін шектеу туралы өтініш беріпті.

Бүгінде смартфон, әртүрлі ойын орталықтары арқылы жастар да ойынқұмар болып баражатқаны байқалады. Астана қаласы, Алматы ауданы Полиция басқармасында отбасылық зорлық-зомбылық қарсы күрес бөлімінің инспекторы Ақдидар Нәлібекқызы пікір білдірген еді.

– Құқық қорғау органдары саласында еңбек еткендіктен түрлі жағдайларды көреміз. Әсіресе, жасөспірімдер мен кәмелетке толмағандармен жұмыс істегенде көп нәрсеге көз жетті. Сонда жас жеткіншектер көбінесе түнгі беймезгіл уақытта жүріп, ойынхаларға бас сұғып, компьютерлік клубтарға барып түрлі ойындар ойнап, зиянды әдеттерге әуестеніп, арандап қалып жатады. Жауапқа тартылатындардың кейбірі толық емес отбасыларда, ата-анасының бақылауынсыз қалғандар болып шығады. Яғни, әлеуметтік желіге байланып, ғаламтор арқылы

ЛУДОМАНИЯ

ИІРІМІНЕН ШЫҒАР ЖОЛ БАР МА?

Бүгінде лудомания құрбаны болып, түзу жолдан тайып, отбасынан жырақтап қалып жатқандар жетерлік. Бұл – қоғамды ойландырып тұр. ДДҰ деректеріне сәйкес, лудоманияны ресми түрде психикалық ауытқулар тізіміне енгізді. Өйткені әлемдегі 4/1 адам лудомания иіріміне түсуге жақын тұрады екен. Адамдарың 60 %-ы жан қинамай пұл тапқысы келсе, қалған 40 %-ы көп қаржыны сыйдыра алмай, ойынға тігуге әуес көрінеді. Ойлантатын-ақ жағдай!

әртүрлі ойын платформаларына кіріп, ақыр соңында өзі қалай байланып қалғанын білмей қалады. Сондықтан зиянды әдеттерден барынша аулақ болған жөн, – дейді тәртіп сақшысы.

Нақтылап өтсек, Қазақстанда лудоманияға қарсы Заң екі жыл бұрын қабылданды. Негізгі өзгеріс, 21 жасқа толмағандарға құмар ойын ойнауға тыйым салынды. Қазақстандықтар бәс тігуге онлайн түрде өз-өзіне шектеу қоя алады. Туыстары мен достарының атынан арыз қабылданбайды. Шектеу мерзімі – 10 жыл. Оны мерзімінен бұрын тоқтата алмайды. Бұған дейін талай ұтыс ойындарына қатысып, әбден қарызданғандар енді букмекерлік кеңселерге, казиноларға кіргізілмейді. Мемлекеттік қызметшілер мен әскери қызметкерлер, бюджеттік ұйым басшыларына да бәс тігуге қатаң тыйым салынды. Тағы бір өзгеріс – енді ел аумағында лицензиясы жоқ букмекерлік кеңселер мен онлайн-казинолардың интернет-ресурстарының қызметіне тыйым салынды. Ал онлайн-казино ұйымдастырушылар қылмыстық жауапқа тартылады.

ҚОҒАМ БОЛЫП
КҮРЕСПЕЙ,
ІС ӨНБЕЙДІ

Қазіргі таңда жұрттың көбі білетін екі ойынхана Қонаев пен Щучинск қаларында орналасқан. Бұл қалаларда ойын бизнесіне арнайы рұқсат етілген. Бірақ жұрттың мазасын алып, қоғамдық тәртіпті

бұзуға болмайды. Ал Астана, Алматы, Шымкент сияқты бетке ұстар қалаларда ойын бизнесіне шектеу қойылған.

Мемлекеттік органдардың киберкеңістікті тазалау бойынша ресми есебі, 2023 жылы – 8 020 заңсыз сайт пен онлайн-платформа бұғатталды. 2024 жылы – 20 834 заңсыз сайт жұмысы тоқтатылды. Бұл көрсеткіш алдыңғы жылмен салыстырғанда 2,5 есе өскен. 2025 жылы – 75 581 заңсыз сайт анықталып, бұғатталды. Яки, өткен жылмен салыстарғанда 3,5 есе заңсыз ойын бизнесі көбейген. Құмар ойынға елітетіндермен күрес қашан да тоқтамақ емес. Бірақ, бір басын шапсаң, екінші басы өсіп шығатын айдаһардай, заңсыз ойынханалар түресілетін түрі жоқ. Ғаламторда нешетүрлі ойынның жарнасы самсап тұр. Мұның қайсысы заңды немесе заңсыз ойын екенін ажыратып жату оңайға соқпайды.

Белгілі қаржы сарапшысы, экономика магистрі Бексұлтан Ысқақов адам тоқтықтан да, аштықтан да құмар ойынға ілігетінін айтады. Оның пайымынша, бұл нәрсені қатаң түрде шектемесе, мемлекетің өркендеу жолын жабады.

– Хакім Абай, «қарны тоқтық, уайымы жоқтық аздырар адам баласын» деп ұлағатты ой қалдырыпты. Расында, бүгінде адамдар аштықтан да, тоқшылықтан да құмар ойынға елігетін болды. Әйтпесе, қалталы азаматтар, елдің алдында жүрген өнер адамдары, тұлғалар қайдан ғана шатылды?! Демек, тек ақша жетпей, тұрмыс қысқандықтан

барады деп қана топшылауға болмайды. Ойынханаларға кіріп, өз тілдерінде айтқанда «ставка тігіп» ұта бастайды да, кейін ұтылады. Сөйтіп, қолындағы қаржысын, көлігін, үйін тігіп, бәрінен айрылады. Интернет ресурстарындағы ашықтан-ашық жарнамаланып жатқан құмар ойынға тыйым салынбай, тоқтамайды. Мұны талай мәрте айтып та, жазып та жүр, десе де түткіл тарқар емес-ті. Футболға ақша салу, ойын құралдарына тігу, тіпті құс ұшырып, тазы жүгіртсе де бәс тігу бүгінгінің сәніне айналғандай. Десе де, ойынқұмарлықты Астана, Алматы, Шымкент сияқты мегаполистерде кең етек алдырмау керек. Себебі, бұл қалалар шетелдік туристерге теріс жағынан көрініп қалмауы тиіс. Әсіресе, елордамыз таза әрі мәдениет ошағы саналып, өзге өңірлерге үлгі болғаны жөн. Жалпы ойынқұмарлық мемлекеттің ғана күресетін шаруасы емес, адамзаттың қарсы тұрар дерті дер едік, – деп түйді экономист.

Тоқетері, цифрлық дәуір дамыған сайын, адамның ойын әрнәрсес арбап, санасын жеңіл дүние улап барады. Лудоманиямен ауырған адам, оның иірімінен шығу үшін көп әбігерге түсері хақ. Ең негізгісі ұлт саулығы, саналы ұрпақ қалыптасуы үшін елді зиянды әдеттің барлық түрінен сақтандыру өте өзекті болып тұр. Сондықтан, әлемдік дерт деңгейіне әлдеқашан көтерілген ойынқұмарлықты тежемесе, ұлт түгілі адамзатты ұйыққа батыратын түрі бар. Оның бетін әрі қылғай!

АРАНДАТАТЫН КОНТЕНТКЕ ТЫЙЫМ САЛАЙЫҚ

Бүгінде әлеуметтік желілер қоғам өмірінің ажырамас бөлігіне айналды. Миллиондаған адам күн сайын TikTok, Instagram және басқа платформаны пайдаланады. Тікелей эфирлердің де аудиториясы өсіп келеді. Бұл – цифрлық дамудың бір көрінісі. Бірақ оның көлеңкелі тұсы да бар. Тікелей эфирде балағат сөз айту, адамды қорлау, ар-намысына тию, қауіпті пранктер ұйымдастыру жиілеп барады.

Стримерлердің кейбірі мұны әдейі жасайды. Себебі дөрекі әрі арандатушы контент көп қаралым жинайды. Ал қаралым лайк пен донатқа, кейде жарнамадан түсетін табысқа ұласады. Сөйтіп, заңға қайшы әрекет кей жағдайда ақша табудың құралына айналып отыр. Бұл туралы «Әділет» партиясы өкілдерінің сайлауалды халықпен кездесуде де жұртшылық тарапынан жиі көтерілді.

Ішкі істер министрлігі мұндай фактілер бойынша таяуда бірнеше нақты шара қабылдады. Құқыққа қайшы осындай контент таратқан бірқатар әлеуметтік желі қолданушысы әкімшілік жауапкершілікке тартты. Бұл – мәселенің бар

ниетсіздік, заң бұзушылық ретіне танылып, қоғамда қатаң айыптталады.

Тағы бір мысал, АҚШ-та Федералдық сауда комиссиясы (FTC) цифрлық жарнамадағы ашықтық пен жарнамалық контентті тиісті түрде белгілеуге талаптар қояды. Еуропалық Одақтың Digital Services Act (DSA) платформалардың заңсыз контентке қатысты жауапкершілігін және пайдаланушылардың құқықтарын қорғау тетіктерін күшейтті. Яғни бұл – құқықтық жауапкершілік пен коммерциялық мүдде тоғысқан жаңа цифрлық ортаға айналып отыр. Біз сөз бостандығын шектеуді ұсынбаймыз. Керісінше, сөз бостандығы мен жауапкершіліктің нақты шекарасы белгіленуі керек.

екенін көрсететін нақты дерек. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев «Заң мен тәртіп» қағидатын қолындағы қаржысын, көлігін, үйін тігіп, бәрінен айрылады. Интернет ресурстарындағы ашықтан-ашық жарнамаланып жатқан құмар ойынға тыйым салынбай, тоқтамайды. Мұны талай мәрте айтып та, жазып та жүр, десе де түткіл тарқар емес-ті. Футболға ақша салу, ойын құралдарына тігу, тіпті құс ұшырып, тазы жүгіртсе де бәс тігу бүгінгінің сәніне айналғандай. Десе де, ойынқұмарлықты Астана, Алматы, Шымкент сияқты мегаполистерде кең етек алдырмау керек. Себебі, бұл қалалар шетелдік туристерге теріс жағынан көрініп қалмауы тиіс. Әсіресе, елордамыз таза әрі мәдениет ошағы саналып, өзге өңірлерге үлгі болғаны жөн. Жалпы ойынқұмарлық мемлекеттің ғана күресетін шаруасы емес, адамзаттың қарсы тұрар дерті дер едік, – деп түйді экономист.

Тоқетері, цифрлық дәуір дамыған сайын, адамның ойын әрнәрсес арбап, санасын жеңіл дүние улап барады. Лудоманиямен ауырған адам, оның иірімінен шығу үшін көп әбігерге түсері хақ. Ең негізгісі ұлт саулығы, саналы ұрпақ қалыптасуы үшін елді зиянды әдеттің барлық түрінен сақтандыру өте өзекті болып тұр. Сондықтан, әлемдік дерт деңгейіне әлдеқашан көтерілген ойынқұмарлықты тежемесе, ұлт түгілі адамзатты ұйыққа батыратын түрі бар. Оның бетін әрі қылғай!

Осыған байланысты Үкіметтен: біріншіден, «Треш-стриминг» ұғымын заңнамалық тұрғыдан нақты айқындап, зорлық-зомбылықты, қауіпті пранктерді, қорлау мен әдейі арандатушы әрекеттерді тікелей эфирде насихаттағаны үшін жауапкершілікті күшейтуді; екіншіден, TikTok, YouTube және басқа Instagramда платформалармен бірлесіп, құқыққа қайшы тікелей эфирлерді жедел анықтау, бұғаттау және авторларын сәйкестендірудің тиімді тетігін қалыптастыруды; үшіншіден, азаматтарды ар-намысы олардың келісімінсіз эфирге шығару мен қадір-қасиетіне нұқсан келтіру жағдайларында жәбірленушілердің құқықтарын қорғаудың тетіктерін күшейтуді; төртіншіден, тікелей эфирлер мен әлеуметтік желілердегі құқыққа қайшы контентке тұрақты мониторинг жүргізудің бірыңғай мемлекеттік жүйесін қалыптастырып, оның нәтижелері бойынша қоғамға ашық ақпарат беруді сұраймыз.

Жарқынбек
АМАНТАЙҰЛЫ,
Құрылтай депутаты

6 | ТЕЛЕБАҒДАРЛАМА

№113 (5011) 24/09/2026 Бейсенбі

ДҮЙСЕНБІ 28 ҚЫРКҮЙЕК

QAZAQSTAN

05:30 Әнуран
05:35 «Мыңнан тұлпар» деректі фильмі.
06:05 ХХ ЖАЗҒЫ АЗИЯ ОЙЫНДАРЫНА ШОЛУ
06:30 «Көңіл толқыны»
07:00 «ТАНШОЛПАН»
09:00 «ЖОҒАЛҒАН ЖЫЛДАР» телехикаясы.
10:10 «Мелек» телехикаясы.
12:10 «Қызық екен...»
13:10 «Сезім толқыны» телехикаясы.
14:20 «Апта»
15:00 «Ақорда»
15:20 «Көңіл толқыны»
15:55 «Жоғалған есім» телехикаясы.
17:20 «ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ»
18:00 «МЕЛЕК» телехикаясы.
20:30 «СОҒҒЫ ХАТ» телехикаясы.
21:30 «ЖОҒАЛҒАН ЕСІМ» телехикаясы.
22:25 «Қара бекіре» телехикаясы.
23:15 «АШЫҚ АЛАҢ»
00:40 «МЕРЕЙЛІ ОТБАСЫ»
00:55 «Қазір айттайық»
01:50 «Ашық алаң»
02:55 «Қызық екен...»
03:40 Әнуран
03:45 «Көңіл толқыны»
04:35 «Сезім толқыны» телехикаясы.

05:00 “Вальс”. Нұрболат Абдуллин
07:00 “Ояни!”
09:00 Тұсаукесері Телехикая. “Ақ жеңге”
10:00 Телехикая. “Алданған тағдыр”
11:00 Мультфильм
12:00 Мультсериал “Белка и Стелка”
13:00 Премьера! “Цифровой код”
13:30 Телехикая. “Шашу”
15:00 Телехикая. “Келінжан”
16:20 Кино “Ессіз ғашық”
17:40 Спецпроект President
18:30 Жаңалықтар
19:00 Тұсаукесері Телехикая. “Ақ жеңге”
20:00 Телехикая. “Келінжан”
21:00 Телехикая. “Алданған тағдыр”
23:00 “МузАрт – 25 жыл” деректі фильмі
23:30 Тұсаукесері “Әзіл бәйге”
00:10 Премьера! Телесериал “Ловушка”
01:10 Телесериал “Снайперша”

ASTANA TV

06:30 «Күлфи» телехикаясы
07:50 «Жат Өмір» телехикаясы
09:00 «Үкім 3» телехикаясы
10:25 «Үздік әзілдер»
11:20 Көркем фильм
13:30 «Зу-Зу Күлпаш» телехикаясы
15:00 «Заң аясында»
15:10 «Алау» телехикаясы
17:00 «Сарай жаунары» телехикаясы
18:00 «Ауыл бапкері 2» телехикаясы
19:00 «Astanatimes»
20:00 «Үкім 3» телехикаясы
21:20 «Жат Өмір» телехикаясы
22:30 «Жаралы жүрек» телехикаясы
23:30 «Күлфи» телехикаясы
00:50 «Сарай жаунары» телехикаясы
01:50 «Ханзада Жумонг» телехикаясы

06:00 «МУЖ МОЕЙ МЧТЫ»
08:00 «ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН!»
09:30 «ДОБРОЕ УТРО, КАЗАХСТАН!»
11:05 «МОДНЫЙ ПРИГОВОР»
12:05 «ЖИТЬ ЗДОРОВО»
13:10 «АНАЛИТИКА»
14:10 «ЖАҢАЛЫҚТАР»
14:30 «QOSLIKE»
18:30 «БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР»
19:00 «KÖREMİZ-ШОУ»
20:00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20:35 «ВАСЬКА»
02:20 «ЗНАХАРЬ»
03:45 «KÖREMİZ-ШОУ»

07:00 ҚР ӘНУРАНЫ
07:05 “Нұрсұлтан Нұрбердиевтің ән кеші”
08:55 “ЗАКИРА”, отандық телехикаясы
10:00 “ПЛАМА ЖИЗНИ”
12:20 “ДОНОР”
14:50 “БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ. РЕВАНШ”
16:30 “ПЕВИЦА”, мелодрама.
18:30 “ПЛАМА ЖИЗНИ”, турецкая драма.
20:30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
21:00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
21:40 “БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ. РЕВАНШ”
23:20 “АГЕНТЫ СПРАВЕДЛИВОСТИ”
01:30 “ПЕВИЦА”, мелодрама (повтор)
03:20 “РАУШАН МЕН САША”
04:20 “ЗАКИРА”
05:00 “ӘНІМ СЕН ЕДІҢ”
05:30 “КТК ҚОРЖЫНЫ”

06:00 «Әзіл студио»
06:30 «Алдараспан»
08:30 Мультсериал «Губка Боб»
09:00 Мультсериал «Черепашки-ниндзя»
09:40 «Младенец на прогулке» (повтор)
12:00 «Джон Райан: Теория хаоса»
14:40 «Ил Ман» (повтор)
17:20 «Ил Ман 2»
20:00 Информбюро (рус/каз)
21:00 «Дивергент 3: за стеной»
23:30 «Сен болмасаң» телехикаясы.
00:10 КИНО. «Әлек болған әйел»
02:40 «Time Vine»
03:00 «TikTok show»
04:20 «1001 Әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
04:30 Телевикторина «BALA BATTLE»
05:00 «Күліп All»
05:20 «Ризамын» ойын-сауық бағдарламасы

05:30 Әкесінің баласы. Телехикая
06:40 “Запретная любовь”. Телесериал.
09:00 Телесериал.
09:40 Телесериал.
10:30 “МЫҢ РЕТ СҮЙДІМ”. Телехикая
12:30 СОЮЗМУЛЬТФИЛЬМ
13:50 “БИШАРАШКИ”.
16:00 Телесериал.
18:00 ЖАҢАЛЫҚТАР. ТІКЕЛЕЙ ЭФИР
18:30 Телесериал.
19:30 НОВОСТИ. ПРЯМОЙ ЭФИР
20:00 “ЗАПРЕТНАЯ ЛЮБОВЬ”. Телесериал.
22:10 “ДАЛЕКИЙ ГОРОД”. Телесериал.
23:10 “ИФФЕТ”. Телехикая.
00:20 “Бишарашки”
02:20 Телесериал.
03:10 Әйгерім Сейфолланың сырласуы
03:40 Қызықты weekend
04:20 Тазалық уақыты
04:50 “Өсекшілер”. Телехикая (Қазақстан)

НТК

07:00 «Разминка» (каз/рус)
07:15 «Қызық Live» (каз.)
08:20 «INSTA LIKE» (каз.)
09:00 «ARMANKIDS» (мультсериал, каз.)
09:10 «ALEXGAM» (мультсериал)
09:20 «АГЕНТ 203» (мультсериал)
09:40 «ТОЛСТЯК НА РИНГЕ» (семейная комедия, Кевин Джеймс)
12:00 “ДӘМ ДОДА” (кулинарное реали- шоу, каз.)
13:00 “НЕ ДЕЙДІ?” (прямой эфир, каз.)
15:00 “БІР КӨРГЕННЕН” 16:00 “ҚАЛА Сыры” (реалити-шоу, каз.)
17:00 «ОРЕЛ И РЕШКА.РАЙ И АД»
18:00 «ОДНАЖДЫ В РОССИИ»
18:30 «ФАНТОМ»
19:30 Serial «СПЕЦНАЗ» (боевик, США)
20:30 «НЕПРОБИВАЕМЫЕ»
22:20 «МАСТЕР ТАЙ-ЦЗИ»
00:50 «Қызық Live» (каз.)
02:10 Реалити-шоу «Жаңа казахи» (каз.)
03:10 «У- NIGHT SHOW» (каз.)
03:50 «INSTA TV» (каз.)
04:10 – 05:00 «Екі езу» (каз.)

СЕЙСЕНБІ

29 ҚЫРКҮЙЕК

QAZAQSTAN

05:30 ӘНУРАН
06:05 ХХ ЖАЗҒЫ АЗИЯ ОЙЫНДАРЫНА ШОЛУ
06:30 «Көңіл толқыны»
07:00 «ТАНШОЛПАН»
09:00 «ЖОҒАЛҒАН ЖЫЛДАР»
10:10 «Мелек» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
12:10 «ҚЫЗЫҚ ЕКЕН...»
13:10 «СЕЗІМ ТОЛҚЫНЫ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
14:20 «АҚСАУЫТ»
14:40 «МЕРЕЙЛІ ОТБАСЫ»
14:55 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ»
15:55 «ЖОҒАЛҒАН ЕСІМ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
17:20 «ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ»
18:00 «МЕЛЕК» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
20:00 АҚПАРАТ
20:30 «СОҒҒЫ ХАТ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
21:30 «ЖОҒАЛҒАН ЕСІМ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
22:25 «ҚАРА БЕКІРЕ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
23:15 «АШЫҚ АЛАҢ»
00:40 «МЕРЕЙЛІ ОТБАСЫ»
00:55 «ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ»
01:45 «АШЫҚ АЛАҢ»
02:40 «ҚЫЗЫҚ ЕКЕН...»
03:25 ӘНУРАН
03:25 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ»
04:15 «АҚСАУЫТ»
04:35 «СЕЗІМ ТОЛҚЫНЫ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.

05:00 “АЙБОЗЫМ, АЙХАЙ БОЗЫМ...”
07:00 “ОЯНИ”
09:00 . “АҚ ЖЕҢГЕ”
10:00 “АЛДАНҒАН ТАҒДЫР”
12:00 “ОЙНАIQ”
13:00 “ӨЗЕКТІ”
13:30 ТЕЛЕХИКАЯ. “РАУЗА”
15:00 ТЕЛЕХИКАЯ. “КЕЛІНЖАН”
16:25 КИНО “БІТПЕЙТІН ТОЙ”
19:00 “АҚ ЖЕҢГЕ”
20:00 ТЕЛЕХИКАЯ. “КЕЛІНЖАН”
21:00 “АЛДАНҒАН ТАҒДЫР”
23:00 “МУЗАРТ – 25 ЖЫЛ”
23:30 ТҰСАУКЕСЕРІ “ӘЗІЛ БӘЙГЕ”
00:10 “ЛОВУШКА”
01:10 ТЕЛЕСЕРИАЛ

ASTANA TV

06:30 «Күлфи» телехикаясы
07:50 «Жат Өмір» телехикаясы
09:00 «Үкім 3» телехикаясы
10:25 «Үздік әзілдер»
11:20 Көркем фильм
13:30 «Зу-Зу Күлпаш» телехикаясы
15:00 «Новая экономика»
15:10 «Алау» телехикаясы
17:00 «Сарай жаунары» телехикаясы
18:00 «Ауыл бапкері 2» телехикаясы
19:00 «Astanatimes»
20:00 «Үкім 3» телехикаясы
21:20 «Жат Өмір» телехикаясы
22:30 «Жаралы жүрек» телехикаясы
23:30 «Күлфи» телехикаясы
00:50 «Сарай жаунары» телехикаясы
01:50 «Ханзада Жумонг» телехикаясы

06:00 «МУЖ МОЕЙ МЧТЫ»
08:00 «ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН!»
09:30 «ДОБРОЕ УТРО, КАЗАХСТАН!»
11:05 «МОДНЫЙ ПРИГОВОР»
12:05 «ЖИТЬ ЗДОРОВО»
13:10 «ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ»
14:10 «ЖАҢАЛЫҚТАР»
14:30 «QOSLIKE»
18:30 «БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР»
19:00 «KÖREMİZ-ШОУ»
20:00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20:35 «ВАСЬКА»
02:20 «ЗНАХАРЬ»
03:45 «KÖREMİZ-ШОУ»

07:00 ҚР ӘНУРАНЫ
07:40 “ӘНІМ СЕН ЕДІҢ”
08:10 “ЗАКИРА”, отандық телехикаясы
09:10 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ (повтор)
10:00 “ПЛАМА ЖИЗНИ”
12:20 “АГЕНТЫ СПРАВЕДЛИВОСТИ”
14:50 “БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ. РЕВАНШ”
16:30 “ПЕВИЦА”, мелодрама.
18:30 “ПЛАМА ЖИЗНИ”, турецкая драма.
20:30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
21:00 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ
21:40 “БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ. РЕВАНШ”
23:20 “АГЕНТЫ СПРАВЕДЛИВОСТИ”
01:30 “ПЕВИЦА”, мелодрама (повтор)
04:20 “РАУШАН МЕН САША”
05:00 “ӘНІМ СЕН ЕДІҢ”

06:00 «Әзіл студио»
07:00 Информбюро (рус/каз)
08:00 «Күліп All» ойын-сауық бағдарламасы
08:20 «Десант. Көкпен сырласу»
09:00 Мультсериал «Губка Боб»
09:50 Мультсериал «Черепашки-ниндзя»
10:20 «Агент Коды Бэнкс»
12:50 «Город золотого паука»
15:10 «Ил Ман 2» (повтор)
17:50 «Неоспоримый 2»
20:00 Информбюро (рус/каз)
21:00 «Самаритянин»
23:10 «Сен болмасаң» телехикаясы. 10 бөлім (повтор)
23:50 КИНО. «Суреттегі қаһарман»
02:40 «Time Vine» ойын-сауық бағдарламасы
03:00 «TikTok show» ойын-сауық бағдарламасы
03:20 «What’s up?» ойын-сауық бағдарламасы
04:00 «Әзіл студио» ойын-сауық бағдарламасы
04:20 «1001 Әзіл» ойын-сауық бағдарламасы
04:30 Телевикторина «BALA BATTLE»
05:00 «Күліп All» ойын-сауық бағдарламасы
05:20 «Ризамын» ойын-сауық бағдарламасы

05:30 Ата-ана. Бала-шаға. Телехикая
06:40 “Запретная любовь”. Телесериал.
09:00 Телесериал.
09:40 Телесериал.
10:30 “МЫҢ РЕТ СҮЙДІМ”. Телехикая
12:20 НОВОСТИ
12:30 СОЮЗМУЛЬТФИЛЬМ
13:50 “БИШАРАШКИ 2”. Художественный фильм (Казахстан, 2023 г.)
16:00 Телесериал.
18:00 ЖАҢАЛЫҚТАР. ТІКЕЛЕЙ ЭФИР
18:30 Телесериал.
19:30 НОВОСТИ. ПРЯМОЙ ЭФИР
20:00 “ЗАПРЕТНАЯ ЛЮБОВЬ”. Телесериал.
22:10 “ДАЛЕКИЙ ГОРОД”. Телесериал.
23:10 “ИФФЕТ”. Телехикая.
00:10 “Бишарашки 2”. Художественный фильм (Казахстан, 2023 г.)
02:10 Телесериал.
03:00 Әйгерім Сейфолланың сырласуы
03:40 Қызықты weekend
04:20 “Өсекшілер”. Телехикая (Қазақстан)

НТК

07:00 «Разминка» (каз/рус)
07:15 «Қызық Live» (каз.)
08:20 «INSTA LIKE» (каз.)
08:50 «ARMANKIDS» (мультсериал, каз.)
09:00 «ALEXGAM» (мультсериал)
09:10 «АГЕНТ 203» (мультсериал)
09:30 «ОРЕЛ И РЕШКА.РАЙ И АД»
10:40 «ФАНТОМ»
12:00 “ДӘМ ДОДА”
13:00 “НЕ ДЕЙДІ?” (прямой эфир, каз.)
15:00 “БІР КӨРГЕННЕН”
16:00 “ҚАЛА Сыры” (реалити-шоу, каз.)
17:00 «ОРЕЛ И РЕШКА.РАЙ И АД»
18:00 «ОДНАЖДЫ В РОССИИ»
18:30 «ФАНТОМ»
19:30 Serial «СПЕЦНАЗ» (боевик, США)
20:30 «НА РАССТОЯНИИ УДАРА»
22:30 «НЕПРОБИВАЕМЫЕ»
00:50 «Қызық Live» (каз.)
02:10 Реалити-шоу «Жаңа казахи» (каз.)
03:10 «У- NIGHT SHOW» (каз.)
03:50 «INSTA TV» (каз.)
04:10 – 05:00 Әзіл - күлім бағдарламасы «Екі езу» (каз.)

СӘРСЕНБІ

30 ҚЫРКҮЙЕК

QAZAQSTAN

05:30 ӘНУРАН
06:05 ХХ ЖАЗҒЫ АЗИЯ ОЙЫНДАРЫНА ШОЛУ
06:30 «Көңіл толқыны»
07:00 «ТАНШОЛПАН»
09:00 «ЖОҒАЛҒАН ЖЫЛДАР»
10:10 «Мелек» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
12:10 «ҚЫЗЫҚ ЕКЕН...»
13:00 АҚПАРАТ
13:10 «СЕЗІМ ТОЛҚЫНЫ»
14:20 «QAZAQ CREATIVE»
14:50 «SUPERSTAR KZ» КҮНДЕЛІГІ.
14:55 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ»
15:55 «ЖОҒАЛҒАН ЕСІМ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
17:00 АҚПАРАТ
17:20 «ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ»
18:00 «МЕЛЕК» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
20:00 АҚПАРАТ
20:30 «СОҒҒЫ ХАТ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
21:30 «ЖОҒАЛҒАН ЕСІМ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
22:25 «ҚАРА БЕКІРЕ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
23:15 «АШЫҚ АЛАҢ»
00:40 «МЕРЕЙЛІ ОТБАСЫ»
00:55 «ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ»
01:45 «АШЫҚ АЛАҢ»
02:40 «ҚЫЗЫҚ ЕКЕН...»
03:20 ӘНУРАН
03:25 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ»
04:15 «QAZAQ CREATIVE»
04:40 «СЕЗІМ ТОЛҚЫНЫ»

05:00 “АЛАШҰЛЫ” ТОБЫНЫҢ ӘН КЕШІ
07:00 “ОЯНИ”
09:00 “АҚ ЖЕҢГЕ”
10:00 “АЛДАНҒАН ТАҒДЫР”
12:00 “ОЙНАIQ”
13:00 “БАЛАМ ҮШІН”
13:30 ТЕЛЕХИКАЯ. “РАУЗА”
15:00 ТЕЛЕХИКАЯ. “КЕЛІНЖАН”
16:15 КИНО “КӨРШІЛЕР”
18:30 ЖАҢАЛЫҚТАР
19:00 “АҚ ЖЕҢГЕ”
20:00 ТЕЛЕХИКАЯ. “КЕЛІНЖАН”
21:00 “АЛДАНҒАН ТАҒДЫР”
23:00 “МУЗАРТ – 25 ЖЫЛ”
23:30 ТҰСАУКЕСЕРІ “ӘЗІЛ БӘЙГЕ”
00:10 “ЛОВУШКА”
01:10 ТЕЛЕСЕРИАЛ

ASTANA TV

06:30 «Күлфи» телехикаясы
07:50 «Жат Өмір» телехикаясы
09:00 «Үкім 3» телехикаясы
10:25 «Үздік әзілдер»
11:20 Көркем фильм
13:30 «Зу-Зу Күлпаш» телехикаясы
15:00 «Заң аясында»
15:10 «Алау» телехикаясы
17:00 «Сарай жаунары» телехикаясы
18:20 «Ізің өшпесін» телехикаясы
20:00 «Astanatimes»
21:20 «Жат Өмір» телехикаясы
22:30 «Жаралы жүрек» телехикаясы
23:30 «Күлфи» телехикаясы
00:50 «Сарай жаунары» телехикаясы
01:50 «Ханзада Жумонг» телехикаясы

06:00 «ЦЕПЛЯЯСЬ ЗА ЛЁД»
06:50 «ПОЗДНЕЕ РАСКАЯНИЕ»
08:00 «ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН!»
09:30 «ДОБРОЕ УТРО, КАЗАХСТАН!»
11:05 «МОДНЫЙ ПРИГОВОР»
12:05 «ЖИТЬ ЗДОРОВО»
13:10 «ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ»
14:10 «ЖАҢАЛЫҚТАР»
14:25 НОВОСТИ
14:30 «QOSLIKE»
18:30 «БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР»
19:00 «KÖREMİZ-ШОУ»
20:00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20:35 «ВАСЬКА»
02:40 «ЗНАХАРЬ»
03:45 «KÖREMİZ-ШОУ»

07:00 ҚР ӘНУРАНЫ
07:05 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
07:35 “ӘНІМ СЕН ЕДІҢ”
08:10 “ЗАКИРА”
09:10 ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ (повтор)
10:00 “ПЛАМА ЖИЗНИ”
12:20 “АГЕНТЫ СПРАВЕДЛИВОСТИ”
14:50 “БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ”
16:30 “ПЕВИЦА”, МЕЛОДРАМА.
18:30 “ПЛАМА ЖИЗНИ”
20:30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
21:40 “БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ”
23:20 “АГЕНТЫ СПРАВЕДЛИВОСТИ”
01:30 “ПЕВИЦА”
03:20 “РАУШАН МЕН САША”04:20 “ЗАКИРА”, отандық телехикаясы
04:20 “ЖОҒАЛҒАН ЕСІМ” (ҚАЙТАЛУ)
05:00 “ӘНІМ СЕН ЕДІҢ”, ОЙЫН-САУЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫ (ҚАЙТАЛУ)
05:30 “КТК ҚОРЖЫНЫ”
06:05 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР

06:00 «ӘЗІЛ СТУДИО»
07:00 ИНФОРМБЮРО (РУС/КАЗ)
08:00 «КУЛІП ALL»
08:20 «ДЕСАНТ. КӨКПЕН СЫРЛАСУ»
09:00 МУЛЬТСЕРИАЛ «ГУБКА БОБ»
09:30 «ПИНГВИНЫ МАДАГАСКАРА»
10:00 «ЧЕРЕПАШКИ-НИНДЗЯ»
10:20 «ДИВЕРГЕНТ 3: ЗА СТЕНОЙ»
13:10 «АГЕНТ КОДИ БЭНКС 2»
15:30 «НЕОСПОРИМЫЙ 2» (ПОВТОР)
17:50 «НЕОСПОРИМЫЙ 3»
20:00 ИНФОРМБЮРО (РУС/КАЗ)
21:00 «S.W.A.T.: СПЕЦНАЗ ГОРОДА АНГЕЛОВ»
23:50 «СЕН БОЛМАСАҢ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
00:30 КИНО. «СЕЗІМ СЕРГЕЛДЕНІ»
02:50 «31 ӘЗІЛ»
03:20 «TIME VINE»
03:40 «TIKTOK SHOW»
04:40 «1001 ӘЗІЛ»
04:50 ТЕЛЕВИКТОРИНА «BALA BATTLE»
05:20 «КУЛІП ALL»
05:40 «РИЗАМЫН»

05:30 Ата-ана. Бала-шаға. Телехикая
06:40 “Запретная любовь”. Телесериал.
09:00 Телесериал.
09:40 Телесериал.
10:30 “МЫҢ РЕТ СҮЙДІМ”. Телехикая
12:30 СОЮЗМУЛЬТФИЛЬМ
13:50 “ДУБАЙ ЛЮБОЙ ЦЕНОЙ”.
16:00 Телесериал.
18:00 ЖАҢАЛЫҚТАР. ТІКЕЛЕЙ ЭФИР
18:30 Телесериал.
20:00 “ЗАПРЕТНАЯ ЛЮБОВЬ”. Телесериал.
22:00 “ДАЛЕКИЙ ГОРОД”. Телесериал.
23:00 “ИФФЕТ”. Телехикая.
00:10 “Дубай любой ценой”.
02:20 Телесериал.

03:10 Әйгерім Сейфолланың сырласуы
03:50 Қызықты weekend
04:20 Тазалық уақыты
04:50 “Өсекшілер”. Телехикая

НТК

07:00 «РАЗМИНКА» (КАЗ/РУС)
07:15 «ҚЫЗЫҚ LIVE» (КАЗ.)
08:20 «INSTA LIKE» (КАЗ.)
08:50 «ARMANKIDS»
09:00 «ALEXGAM» (МУЛЬТСЕРИАЛ)
09:10 «АГЕНТ 203» (МУЛЬТСЕРИАЛ)
09:30 «ОРЕЛ И РЕШКА.РАЙ И АД»
10:40 «ФАНТОМ»
12:00 “ДӘМ ДОДА”
13:00 “НЕ ДЕЙДІ?”
15:00 “БІР КӨРГЕННЕН”
17:00 «ОРЕЛ И РЕШКА.РАЙ И АД»
18:00 «ОДНАЖДЫ В РОССИИ»
18:30 «ФАНТОМ»
19:30 СЕРИАЛ «СПЕЦНАЗ»
20:30 «МАЛЫШ НА ДРАЙВЕ»
22:40 «НА РАССТОЯНИИ УДАРА»
01:20 «ҚЫЗЫҚ LIVE» (КАЗ.)
02:30 РЕАЛИТИ-ШОУ «ЖАҢА КАЗАХИ» (КАЗ.)
03:20 «У- NIGHT SHOW» (КАЗ.)
04:00 «INSTA TV» (КАЗ.)
04:20 – 05:00 ӘЗІЛ - КҮЛКІ
БАҒДАРЛАМАСЫ «ЕКІ ЕЗУ» (КАЗ)

БЕЙСЕНБІ

1 ҚАЗАН

QAZAQSTAN

05:30 ӘНУРАН
06:05 ХХ ЖАЗҒЫ АЗИЯ ОЙЫНДАРЫНА ШОЛУ
06:30 «Көңіл толқыны»
07:00 «ТАНШОЛПАН»
09:00 «ЖОҒАЛҒАН ЖЫЛДАР»
10:10 «Мелек» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
12:10 «ҚЫЗЫҚ ЕКЕН...»
13:10 «СЕЗІМ ТОЛҚЫНЫ»
14:20 «ТАЗА САНА»
14:55 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ»
15:55 «ЖОҒАЛҒАН ЕСІМ»
17:20 «ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ»
18:00 «МЕЛЕК» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
20:00 АҚПАРАТ
20:25 АҚША ӘЛІПЕСІ
20:30 «СОҒҒЫ ХАТ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
21:30 «ЖОҒАЛҒАН ЕСІМ» (ҚАЙТАЛУ)
22:25 «ҚАРА БЕКІРЕ» ТЕЛЕХИКАЯСЫ.
23:15 «АШЫҚ АЛАҢ»
00:35 АҚША ӘЛІПЕСІ
00:40 «МЕРЕЙЛІ ОТБАСЫ»
00:55 «ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ»
01:45 «АШЫҚ АЛАҢ»
02:40 «ҚЫЗЫҚ ЕКЕН...»
03:25 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ»
04:10 «ТАЗА САНА»
04:40 «СЕЗІМ ТОЛҚЫНЫ»

05:00 “Әлішер Қаримов - сахнада 20 жыл”
07:00 “Ояни”
09:00 Тұсаукесері Телехикая. “Ақ жеңге”
10:00 “Алданған тағдыр”
12:00 “ОйнаIQ”
13:00 “Өзекті”
13:30 Телехикая. “Рауза”
15:00 Телехикая. “Келінжан”
16:15 Кино “Бойдақ күйеу”
18:00 Новости
18:30 Жаңалықтар
19:00 Тұсаукесері Телехикая. “Ақ жеңге”
20:00 Телехикая. “Келінжан”
21:00 “Алданған тағдыр”
23:00 “МузАрт – 25 жыл” деректі фильмі
23:30 Тұсаукесері “Әзіл бәйге”
00:10 Премьера! Телесериал “Ловушка”
01:10 “Движитель внутреннего спораания”

ТҰРСЫН ЖҰРТБАЙ МҰРАСЫ

Астанадағы Ұлттық академиялық кітапханасында көрнекті жазушы, ғалым, филология ғылымдарының докторы, алаштанушы және әуезовтанушы Тұрсын Жұртбайдың 75 жылдық мерейтойына арналған «Ұлт жады және тарихи таным: Тұрсын Жұртбайдың ғылыми-шығармашылық мұрасы» атты ғылыми-тәжірибелік конференция өтті.

Асантемір ҚАРШЫҒАҰЛЫ

Ғылыми жиынның негізгі мақсаты – Тұрсын Жұртбайдың ғылыми-шығармашылық мұрасын жан-жақты зерделеу, оның алаштану, абайтану, әуезовтану, әдебиеттану және архивтік зерттеулер саласындағы еңбектерінің ғылыми маңызын айқындау, сондай-ақ ұлттық тарихи жадыны сақтау мен оны келешек ұрпаққа жеткізудің өзекті мәселелерін талқылау еді.

Конференция барысында Тұрсын Жұртбайдың ғылыми ізденістері мен шығармашылық жолы, Алаш тарихын зерттеуге қосқан үлесі, Мұхтар Әуезов

мұрасын зерделеудегі еңбегі және ұлттық тарихи сананы қалыптастырудағы қызметі кеңінен сөз болды.

Ғылыми жиынға белгілі қоғам және мемлекет қайраткерлері, алаштанушы ғалымдар, әдебиеттанушылар, жазушылар, бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдері, жоғары оқу орындарының магистранттары мен студенттері қатысты.

Конференцияда зиялы қауым өкілдері баяндама жасап, ғалымның ғылыми және шығармашылық мұрасының әр қырына тоқталды.

– Тұрсын Жұртбайдың көркем шығармашылығында табиғат, адам жаны, тарихи сана бір-бірінен бөлек тұрған тақырыптар емес. «Қар астындағы көбелек» –

меніңше Тұрсын Жұртбай шығармашылығына кіретін ең алғашқы есік – осы. Яғни, көрінбейтін нәрсенің бар екенін сезіну. «Қар астындағы көбелек» – көрінбейтін өмір. «Бұл топтамада социалистік қоғамның көлеңкелі жақтары бейнеленеді» деп жаттанды сөзбен тізбектеп шығуымызға да болады. Бірақ, «Қар астындағы көбелек» деген атаудың өзі бірден адамды сұрақтарға жетелейді, – деді ақын Оңайгүл Тұржан.

Өз кезегінде сөз алған ақын, аудармашы Сұраған Рахмет «Тұрсын Жұртбайдың еңбегі зор. Оның кітапханада арнайы бөлмесі болуы керек» деп ойын ортаға салды.

Шара аясында «Ұлт мұрасын ұлықтаған тұлға» атты кітап көрмесі ұйымдастырылды. Көрмеге Тұрсын Жұртбайдың көркем шығармалары, романдары мен хикаяттары, сондай-ақ Алаш қозғалысы мен Алаш зиялыларының тағдыры мен мұрасын зерттеуге арналған іргелі еңбектері қойылды.

Кітап көрмесінен ғалымның «Құнанбай», «Жер-бесік», «Іздеу», «Күйініш» шығармаларымен қатар, «Ұраным – Алаш!», «Бейуақ», «Талқы» және басқа да зерттеу еңбектері орын алды. Сонымен бірге Мұхтар Әуезовтің өмірі мен шығармашылық зертханасын зерделеуге арналған «Бесігінді түзе!», «Күйесің, жүрек... сүйесің», «Дулыға», «Сүре сөз» секілді еңбектері, сондай-ақ жазушының өмірі мен шығармашылық жолын танытатын басылымдар көпшілік назарына ұсынылды.

ӘЗІРГЕ ҚОРЖЫНДА 16 МЕДАЛЬ

Жапонияның Аичи префектурасы мен Нагоя қаласында өтіп жатқан XX жазғы Азия ойындарында Қазақстан құрамасы жұлде қорын толықтырып келеді. 23 қыркүйектегі соңғы нәтижелерді қоса есептегенде, ұлттық құрама сапында 7 алтын, 4 күміс және 5 қола – барлығы 16 медаль бар. Азия ойындары 4 қазанға дейін жалғасады, сондықтан Қазақстан спортшыларының қоржыны алдағы күндері де толығы түсуі мүмкін.

Қазақстанның медаль қоржынына 22 қыркүйекте аралас жекпе-жек шеберлері де айтарлықтай үлес қосты. Еркінғали Бүркіталиев 77 келіге дейінгі салмақта дәстүрлі стиль бойынша Азия ойындарының чемпионы атанды. Ол финалда Бахрейн спортшысы Мұхаммед Нәбиевті 3:0 есебімен жеңді. Одан кейін 71 келіге дейінгі салмақта Қадірбек Шынбаев та алтын медальға қол жеткізді. Ол Тәжікстан спортшысы Бехруз Хуршедзодамен болған финалда 3:0 есебімен басым түсті. Осылайша, Қазақстан MMA жарыстарын екі алтын және бір қола медальмен аяқтады. MMA бұл жолы Азия ойындарының бағдарламасына алғаш рет енгізілген еді. Сол күні

каратэден Бәлла Самашева мен Нұрқанат Әжіқанов қола жұлде алды. Самашева 55 келіге дейінгі салмақта, ал Әжіқанов 75 келіге дейінгі салмақта үздік үштіктен көрінді. Нәтижесінде Қазақстанның үш жарыс күнінен кейінгі көрсеткіші 6 алтын, 1 күміс және 5 қола медальға жетіп, жалпы 12 жұлдені құрады.

ЛУЦЕНКО – РЕКОРД ИЕСІ

23 қыркүйекте Қазақстан қоржыны тағы бірнеше жұлдемен толықты. Велошабандоз Алексей Луценко ерлер арасындағы тасқолдағы топтық жарыста жеңіске жетіп, Қазақстанға Азияданың жетінші алтынын әкелді. Бұл жеңістің спортшы үшін тарихи мәні бар.

Луценко Азия ойындарындағы алтын медаль санын алтыға жеткізіп, тәуелсіз Қазақстан тарихындағы Азиядада ең көп алтын алған спортшы атанды. Бұған дейін бұл көрсеткіш бес алтынмен Константин Негодяевқа тиесілі болған. Луценко үшін Аичи-Нагоя ойындарындағы бұл екінші алтын. Ол бұған дейін жекелей уақыт жарысында да жеңіске жеткен еді. Ал Азия ойындарындағы алғашқы алтыны 2014 жылы Инчхонда келген. Кейін Джакартада екі, Ханчжоуда бір алтын алған. Осылайша оның Азиядадағы чемпиондық атақтарының саны алтыға жетті.

Алда бокс, күрес, жеңіл атлетика, жүзу, гимнастика және басқа да спорт түрлеріндегі жарыстар бар.

«КӨЗДЕГІ КІТАПҚА» АЙНАЛҒАН СУРЕТТЕР

Астанадағы Достық үйінде ҚР Жазушылар одағының мүшесі, ақын, әуесқой фотограф Асантемір Қаршығаұлының «Көздегі кітап» атты фотокөрмесі өтті.

Көрмеде отызға тарта сурет сап түзеді. Мұнда елордадағы ел ағаларының портреттері қойылған. Қойшығара Салғараұлынан бастап, жастардың жеке суреттері ақынның көзімен берілген.

Көрмеге қойылған портреттерге үңілген адам бір ғана адамның бейнесін емес, дәуірдің өзін көргендей әсер алады. Өйткені фотосурет – уақытты тоқтатып қана қоймай, сол уақыттағы адамның болмысын, қоғамның тынысын, ұрпақтың келбетін сақтап қалатын ерекше өнер. Бір қарағанда қарапайым портрет болып көрінгенімен, оның ар жағында белгілі бір кезеңнің тарихы, адамның жүріп өткен жолы мен өмірлік тәжірибесі тұрады.

Асантемір Қаршығаұлы үшін де фотоаппарат – тек бейне түсіретін құрал емес, адамдарды танудың, олардың ішкі әлеміне үңілудің бір тәсілі. Ақындық пен фотографиялық көзқарастың тоғысуы көрмедегі жұмыстардан анық байқалады. Автор кейіпкерлерін ресми қалыпта ғана көрсетпей, олардың мінезін, жан дү-

ниесін, өзіндік болмысын бір сәттік кадр арқылы жеткізуге ұмтылған.

– Бұл – мен үшін ерекше кеш. Өйткені фотоаппарат арқылы көрген адамдарымды ғана емес, жүрегім арқылы сезінген адамдарымды суретке

түсіріп, осы көрмеде көрсеткім келді. Мына жерде тұрған 27 портрет – 27 адамның бейнесі ғана емес. Әр суреттің артында бір тағдыр, бір мінез, бір әңгіме бар. Шынын айту керек әуесқой фотограф ретінде сол сәтті сақтауға тырыстым. Шара соңында әр тұлғаға өз портреттерін сыйға тарттым, – дейді Асантемір Қаршығаұлы.

Фотографтың бұл сөзі көрменің негізгі идеясын да аңғартады. Мұндағы әрбір сурет – белгілі бір адамның бүгінгі бейнесі ғана емес, ертеңгі ұрпақ үшін қалатын естелік. Бүгін көз алдымызда жүрген адамдардың келбеті уақыт өте келе тарихи дерекке айналуы мүмкін. Ал сол деректің ең әсерлі түрлерінің бірі – адамның өз бейнесі.

Көрмеге қатысушылардың бірі бұл бастаманың құндылығын уақытпен байланыстырады.

«Меніңше, мұндай көрменің ерекшелігі – адамның бүгінгі бейнесін ертеңгі тарихқа айналдыра алуында. Біз кейде қасымызда жүрген адамдардың қадірін уақыт өте келе түсінеміз. Ал олардың суреті сол кезеңді көз алдымызда сақтап қалады. Әсіресе әр дәуірдің адамдарын бір кеңістікте көрсетуі қызықты. Бұл – белгілі бір деңгейде фотожеңіре. Қазір біз үшін қалыпты көрінетін адамдардың бейнесі бірнеше жылдан кейін сол заманның белгісіне айналуы мүмкін. Сондықтан

осындай дүниелердің жасалуы өте маңызды деп ойлаймын», – дейді ақын Бауыржан Қарағыз.

Шын мәнінде, фотосуретті тарихи жадыны сақтайтын құрал ретінде пайдалану әлемдік тәжірибеде бұрыннан бар. Мысалы, АҚШ Ұлттық өнер галереясында портреттік фотографияның жүз жылдық тарихын қамтыған «The Serial Portrait» көрмесінде бір адамның бейнесін әр кезеңде түсіру арқылы уақыттың адамға әсері көрсетілген. Ал Wellcome Collection жобаларында бірнеше буын өкілдерін бір кадрға жинап, олардың жүзіндегі уақыт пен ұрпақ сабақтастығын бейнелейтін «Generation portraits» сериялары ұсынылған. Бұл мысалдар фотосуреттің

көркемдік дүние ғана емес, тарихи әрі мәдени жадының бір бөлігі екенін көрсетеді. Себебі жазба дерек белгілі бір оқиғаны баяндаса, фотосурет сол кезеңнің адамын көз алдымызға әкеледі. Адамның жүзіндегі күлкі, жанарындағы ой, киімі, отырған ортасы, тіпті суретке түскен сәттігі қалпының өзі сол дәуір туралы үнсіз ақпарат береді. Осы тұрғыдан алғанда, «Көздегі кітап» атауының өзі де терең мағынаға ие. Кітаптағы әрбір бет белгілі бір оқиғаны баяндайтыны секілді, көрмедегі әр портреттің де өз тарихы бар. Көрмедегі 27 портреттің әрқайсысы уақыттың бір бөлшегін сақтап тұр.

Редакция қолжазба иелерінің пікірлері мен көзқарасын бөлісуі шарт емес.

Газет ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 23.05.2018 ж. тіркеліп, №17120-Г куәлігі берілген. Меншік иесі: «Elorda Aqparat» ЖШС

Директор – Олжас СЫДЫҚБЕК

Бас редактордың міндетін уақытша атқарушы – Ғалым ҚОЖАБЕКОВ

Шеф-редактор – Төлен ТІЛЕУБАЙ

Газетте жарияланған материалдарды сілтемесіз көшіріп басуға болмайды.

Газет сейсенбі, бейсенбі және сенбі күндері шығады.

Жарнама мен хабарландырулардың мазмұнына жарнама беруші жауап береді.

Газет «ASTANA AQSHAMY» газеті редакциясының компьютерлік орталығында теріліп, қатталды. Тираж – 5 100. Апталық таралымы – 15 300 Тапсырыс № 113 Баспахана: Астана қаласы, Сілеті көшесі, 30-үй «Медиа-холдинг «ERNUR» ЖШС

Редакция мекенжайы: 010000, Астана қаласы, Достық көшесі, 13, «Нұрсая-2» ТК

Va-reklama@mail.ru aqsham1990@mail.ru

Кезекші редактор – Райхан РАХМЕТОВА